

INTERESNA DEJAVNOST ROČNA DELA / Damijana Karlič, prof. defektologije / OŠ Dragotina Ketteja, Novo mesto

Naša šola je namenjena izobraževanju otrok s posebnimi potrebami – z lažjo in zmerno motnjo v duševnem razvoju, pa tudi s kombiniranimi motnjami. Gre za otroke, katerih razvoj poteka počasneje in drugače kot pri njihovih vrstnikih. Včasih se razlike pokažejo zelo zgodaj, pri nekaterih pa šele v procesu šolanja.

Poleg rednega vzgojno-izobraževalnega programa so našim učencem na voljo mnoge interesne dejavnosti, tudi ročna dela.

ROČNA DELA NEKOČ

V 80. letih je bil na naši šoli zelo dejaven šiviljski krožek. Obiskovale so ga predvsem učenke višjih razredov, ki so se naučile sešiti rjuhe, posteljnino in predpasnike, izdelovale pa so tudi okrasne predmete (prte, prtičke in zavese). Mnoge so nadaljevale šolanje na tekstilni šoli v Metliki ali Kočevju. Tudi prakso so opravljale kar v šolski šiviljski delavnici in tako pridobile mnogo znanja.

Ročna dela so imela takrat praktičen namen – naučiti dekleta spretnosti, ki jim bodo pomagala v vsakdanjem življenju in pri njihovem poklicu.

V zadnjih desetletjih pa se je mnogo spremenilo. V šolo se vključuje vse več otrok s kombiniranimi motnjami, dve tretjini je dečkov, tekstilne šole so propadle in tekstilni izdelki so postali zelo poceni. Z današnjo populacijo otrok ne moremo več izvajati take oblike ročnih del, lahko pa se prilagodimo novemu času.

ROČNA DELA DANES

Mentorica ročnih del sem pet let. Vedno sem imela rada ročne izdelke, že v mladosti sem veliko vezla, pletla, šivala in kvačkala. Ljubezen do ročnih del skušam prenašati tudi na naše učence. Učenci ob vodenih dejavnostih razvijajo delovne navade, ročne spretnosti, natančnost in vztrajnost. Pogosto imajo učenci primanjkljaj ravno na teh področjih, zato so ročna dela toliko bolj dobrodošla. Mnogi imajo težave s koordinacijo oko – roka, zelo hitro izgubijo pozornost, težko se zberejo, težko vztrajajo pri dejavnosti dlje časa. Nekateri učenci ročna dela tudi

pomirjajo, jih sprostijo. Letos imam v skupini dečka, ki je v razredu zelo živahen in nemiren. Pri ročnih delih pa uživa, ponavljanje istih gibov ga umiri in ponosen je na končne izdelke.

Namen interesne dejavnosti torej ni samo v tem, da otroci spoznajo različne vrste ročnih del in usvojijo nekatere tehnike, ampak veliko več. Ročna dela so na neki način tudi terapevtska dejavnost. Vedno poskrbim za prijetno vzdušje – ustvarjamo ob okrogli mizi, se pogovarjamo o vsakdanjih temah, poslušamo glasbo. Učenci drug drugemu pomagajo, si svetujejo in se vzpodbujajo. Tako sodelujejo med sabo, razvijajo estetski čut, spoštujejo različna mnenja. Vedno tudi pazim, da dejavnosti niso prezahtevne, da so učenci uspešni in naredijo lepe izdelke, ki jih ob koncu šolskega leta lahko odnesejo domov. Prilagam se posamezniku – nekateri učenci so spretnejši, drugi potrebujejo raznolike materiale, tretji stalno vodenje in nadzor, vsi pa pohvalo in toplo besedo.

V interesno dejavnost so vključeni učenci nižjih razredov in posebnega programa vzgoje in izobraževanja, skupina je omejena na šest učencev, saj bi bilo z večjo skupino težko kvalitetno delati.

VRSTE ROČNIH DEL

Interesno dejavnost sem razdelila na nekaj učnih sklopov, tako da je delo pestro in raznoliko.

Šivanje po perforaciji

Učencem na karton narišem različne oblike, risbe. Najprej po obrisu s šilom enakomerno naredijo luknjice, nato izberejo ustrezne niti in šivajo. Šivanje na karton je zelo preprosto in osnova za nadaljnje dejavnosti. Učenci se naučijo pravilno držati iglo in slediti vzorcu.

Tkaničenje ali prepletanje niti

Gre za tehniko vezenja, ki jo izvajamo na straminu ali na drugi vrsti preštevne tkanine. Učenci sami izberejo barve prejic, štejejo niti, po potrebi jim označim, kam morajo vtakniti iglo. Za začetek uporabljajo dve barvi in se lotijo preprostih prepletov, pri spretnejših učencih lahko uporabimo zahtevnejše vzorce.

Ročne ustvarjalnice

Pri tej dejavnosti uporabljamo zelo različne materiale – ostanke blaga, filc, volno, gumbe, okrasne trakove in podobno. Ustvarjamo slikovne kompozicije, izdelujemo lutke, blazinice za igle, obešanke, zapestnice. Dejavnosti imajo učenci zelo radi, saj lahko izbirajo svoje motive, uporabljajo barve in materiale, ki jim najbolj ustrezajo, in tako naredijo unikatne izdelke.

Vezenje z različnimi vbodi

Učenci spoznajo prednji vbod, gobelinski vbod in križni vbod. Izdelujejo preproste gobeline, vezejo po črti in s križnim vbodom izvezejo prtiček.

NAMESTO ZAKLJUČKA...

... naj kar učenci spregovorijo, kako doživljajo ročna dela:

Gabrijela: »Najrajši delam zapestnice in šivam po luknjicah.«

Metka: »Všeč mi je pri učiteljici Damijani, ker hitro popravi, če je kaj narobe, in ni nič huda.«

Veronika: »Naredila sem gobelin in zdaj visi v moji sobi. Lepo je. Rada imam, ker učiteljica vedno prinese kaj sladkega za nas. Pa sami lahko izbiramo glasbo.«

Miha: »Ne maram šivati na blago, ker je preveč luknjic in ne vem, kam naj vtaknem iglo. Rad šivam gumbe, režem blago in naredim svojo sliko.«

Peter: »Rad imam, da je mir, da nekaj naredim in to potem odnesem domov.«

